

3.

Radość ze wspólnoty szkolnej

I. PROSPEKT WARTOŚCI

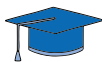
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność współpracy z drugim człowiekiem¹

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wrażliwość na dobro drugiego człowieka

¹ „Osoba nie może znaleźć spełnienia jedynie w sobie samej, z pominięciem swojego bycia «z» innymi i «dla» innych. Prawda ta nakazuje jej nie tylko zwykłe współistnienie na różnych poziomach życia społecznego i relacji międzyludzkich, ale poszukiwanie bez wytchnienia w formie praktycznej, a nie wyłącznie idealnej – dobra, a więc sensu i prawdy, których ślady można dostrzec w istniejących formach życia społecznego. Żadna z form życia społecznego – poczynając od rodziny, poprzez rozmaite grupy społeczne, stowarzyszenia, przedsięwzięcia o charakterze ekonomicznym, miasto, region, państwo, aż po wspólnotę ludów i narodów nie może pomijać pytania o własne dobro wspólne, które jest pytaniem zasadniczym o jej znaczenie i prawdziwą rację istnienia”. KNSK 165.

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Akceptacja nowych osób w grupie rówieśniczej.
- Więzy między rówieśnikami jest budowana przez małe gesty.
- Mój udział w budowaniu „cywilizacji miłości”.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Trzeba być otwartym na nowe osoby w grupie².
- Każda osoba w klasie ma swoją niepowtarzalną wartość, jest kimś wyjątkowym.
- Nie należy traktować kolegów w sposób interesowny.

Zasady

- Kieruję się dobrem drugiego.
- Nie przedkładam swoich celów i dążeń nad mojego bliźniego.
- Potrafię zrezygnować z własnych korzyści, jeśli przynoszą one szkodę innym.
- Moje wybory mają wpływ także na życie innych ludzi.
- Służenie pomocą, życzliwością i z szacunkiem do innych.
- Nie należy stosować dyskryminacji wobec innych.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wspólnota szkolna ma wartość, która pozostaje na całe życie.
- Należy uświadamiać dziecku, że o wartości człowieka stanowi także otwartość na bliźnich.
- Trzeba reagować na przejawy dyskryminacji w szkole, nawet jeśli nie dotyczy to mojego dziecka.

² „Świadomość dobra wspólnego rodzi nie tylko świadomość, iż w jego zabezpieczeniu ludzie, są współzależni, ale rodzi jeszcze głębszą świadomość, a mianowicie: potrzeby szukania siebie nawzajem, a tym samym bycia razem w jedności godnej człowieka. Jesteśmy razem w sposób dynamiczny, mający charakter działania, charakter ludzkiej aktywności”. H. Skorowski, *Solidarność*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 473-474.

Zasady

- Zachęcam do bezinteresownej pomocy kolegom, którzy mają problemy w nauce.
- Pomagam młodemu człowiekowi zrozumieć konflikty z kolegami i rozwiązywać je, odwołując się do własnych doświadczeń szkolnych.
- Pokazuję, że więzi międzyludzkie mogą być budowane w sposób trwały.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Nie dopuszczam, aby jeden uczeń w jakikolwiek sposób wykorzystywał bezsilność drugiego ucznia.
- Życzliwy stosunek wychowawcy wobec klasy przenosi się na pozytywne relacje między uczniami.
- Teren szkoły jest nieustającą okazją do nawiązywania pozytywnych kontaktów międzyludzkich.

Zasady

- Troszczę się o to, by nowi uczniowie nie czuli się w klasie obco.
- Staram się dotrzeć do każdego ucznia w klasie i mieć z nim dobry kontakt.
- Pomagam łagodzić konflikty między uczniami.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Tworzymy klasowy „album rodzinny”. Każdemu uczniowi poświęcamy jedną stronę, na której umieszczamy jego zdjęcie, najlepiej w charakterystycznej dla niego sytuacji (zadanie dla grupy fotograficznej), z jego krótkim opisem, na przykład rymowanym (zadanie dla grupy literackiej).

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Klasa jest środowiskiem sprzyjającym budowaniu dobrych wzajemnych relacji między uczniami. Nowi uczniowie są serdecznie przyjmowani przez każdego. Nie występuje zjawisko dyskryminacji. Młodzi ludzie potrafią odważnie bronić kolegów i mądrze dochodzić swoich racji w sporach.

Swoją wiedzą i umiejętnościami dzielą się bezinteresownie z innymi, przez co wytwarza się pomiędzy nimi więź przyjaźni oraz radość z czynienia dobra.

1.10. ZAGROŻENIA

Młodzi ludzie odnoszą się do siebie z pogardą. Nie zależy im na budowaniu dobrych relacji z innymi. Talenty służą im jedynie do zdobywania ocen, nie myślą o tym, by pomóc mniej zdolnym kolegom. Nie potrafią mądrze rozwiązywać sporów w sytuacjach konfliktowych. Nie są skłonni do negocjacji. Kłócąc się zaciekle, obie strony na tym tracą. Rodzina i szkoła nie uczą bezinteresowności i życzliwego stosunku do bliźnich.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Szkoła jest miejscem, w którym dzieci spędzają ze swoimi rówieśnikami znaczną część czasu. Nabywają nowych umiejętności oraz nawiązują przyjaźnie. Powinny więc czuć się w tym środowisku bezpiecznie, aby nic im nie przeszkadzało w wypełnianiu przydzielonych im zadań i obowiązków.

Relacje rówieśnicze w klasach szkoły podstawowej stają się ważnym punktem odniesienia samopoczucia dziecka, co myśli o sobie, jak ocenia własne możliwości, jakie nadaje sobie znaczenie. Nie wszystkie jednak relacje mają formę, jakiej byśmy sobie życzyli. Pojawiają się konflikty. Tworzą się grupy. Zdarzają się sytuacje, kiedy dziecko nie potrafi samodzielnie odnaleźć się w grupie. Niektóre nie czują potrzeby szkolnej integracji, inne zaś są zbyt pewne siebie. Może też być tak, że dziecko zostało wielokrotnie wyśmiane z jakiegoś powodu przez swojego kolegę lub koleżankę w klasie i nie chce się wychylać.

Nie ulega wątpliwości, że dziecko, które zostało odrzucone przez swoich rówieśników z klasy, należy otoczyć szczególną uwagą i wsparciem.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Astrid Lindgren – urodziła się 14 listopada 1907 roku w Vimmerby, zmarła 28 stycznia 2002 roku w Sztokholmie. Była wybitną szwedzką pisarką, słynącą z utworów przeznaczonych dla najmłodszych czytelników. Autorka licznych powieści i zbiorów opowiadań dla dzieci, jak również sztuk teatralnych i słuchowisk radiowych.

Utworki Astrid Lindgren charakteryzują się humorem, trafną obserwacją obyczajowo-psychologiczną oraz powiązaniem świata ze współczesną rzeczywistością lub ludową fantastyką.

Gdy my, dzieci z Bullerbyn, wracamy ze szkoły, jest nam zawsze bardzo wesoło. Idziemy i rozmawiamy o wszystkim, co zdarzyło się w szkole, a czasem opowiadamy sobie bajki, albo też rozmawiamy o tym, co będziemy robić, gdy dorośniemy, i inne takie różne rzeczy.

Czasem siadamy na skraju drogi i odpoczywamy trochę, a czasem włączymy na drzewa i idziemy po płocie zamiast po drodze, żeby nie było zawsze tak samo.

A. Lindgren, *Dzieci z Bullerbyn*, tłum. I. Szuch-Wyszomirska, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2016, s. 174.

Przytoczony fragment tekstu powieści pt. *Dzieci z Bullerbyn* autorstwa Astrid Lindgren przedstawia radosny powrót dzieci ze szkoły. Droga do szkoły zabiera godzinę, dzieci wędrują pieszo. Idąc, opowiadają sobie o spędzonym dniu w szkole, co się w nim ciekawego wydarzyło oraz jakie mają plany na przyszłość, gdy dorosną. Są wesołe i wspólnie wymyślają rozmaite zabawy, by każdy dzień różnił się od drugiego.

Powrót uśmiechniętych dzieci ze szkoły świadczy o panującej w klasie pozytywnej atmosferze, sprzyjającej dobremu samopoczuciu uczniów. Szkoła jest miejscem, w którym rozwijają się uczucia i postawy społeczne dziecka. Uczniowie chętnie chodzą do przyjaznej szkoły i cieszą się, czekając na lekcje, na spotkanie ze swoimi rówieśnikami w klasie. Cieszy ich to, że w szkole zawsze dzieje się coś nowego.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jezus prowadzi do wypełnienia Bożych przykazań, zwłaszcza przykazania miłości bliźniego, nadając jego wymaganiom charakter wewnętrzny i bardziej radykalny: miłość bliźniego wypływa z serca, które kocha i które – właśnie dlatego, że kocha – gotowe jest spełniać w życiu najwyższe wymagania.

VSpl 15.

Poprzez praktykowanie miłości bliźniego świeccy przeżywają i wyrażają swoje uczestnictwo w królewskim urzędzie Chrystusa. [...] Miłość bowiem ożywia i wspiera czynną solidarność, wrażliwą na całokształt potrzeb istoty ludzkiej. Tak pojęta miłość, praktykowana nie tylko przez poszczególne jednostki, lecz także w sposób solidarny przez grupy i wspólnoty, jest i zawsze będzie potrzebna.

ChL 41.

Wszyscy bądźmy zjednoczeni, różni, ale zjednoczeni, zawsze: oto droga Jezusa. Jedność góruje nad konfliktami. Jedność jest łaską, o którą musimy prosić Pana, aby nas uwolnił od pokus podziałów, walk między nami, egoizmów, gadaniny. Jak bardzo krzywdzi gadanina, ileż wyrządza zła! Nigdy nie należy obmawiać innych, nigdy! Ileż szkód wyrządzają Kościołowi podziały wśród chrześcijan, partykularyzmy, ciasne interesy!

Podziały wśród nas, ale i podziały między wspólnotami: chrześcijanie ewangelicy, chrześcijanie prawosławni, chrześcijanie katolicy, ale dlaczego podzieleni? Musimy starać się budować jedność.

Franciszek, *Konflikty*, Audiencja generalna, 19.07.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 73-74.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Radujcie się zawsze w Panu; jeszcze raz powtarzam: radujcie się! Niech będzie znana wszystkim ludziom wasza wyrozumiałość łagodność: Pan jest blisko! O nic się już nie martwcie, ale w każdej sprawie wasze prośby przedstawiajcie Bogu w modlitwie i błaganiu z dziękczynieniem. A pokój Boży, który przewyższa wszelki umysł, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie. Na koniec, bracia, wszystko, co jest prawdziwe, co godne, co sprawiedliwe, co czyste, co miłe, co zasługuje na uznanie: jeśli jest jakąś cnotą i czynem chwalebny – to bierzcie pod rozwagę. Czyńcie to, czego się nauczyliście, co przejęliście, co usłyszeliście i co zobaczyliście u mnie, a Bóg pokoju będzie z wami.

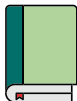
Flp 4,4-9;
por. Mk 6,30-34;
1 Kor 1,31.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Owocami miłości są radość, pokój i miłosierdzie. Miłość wymaga dobroci i upomnienia braterskiego: jest życzliwością, rodzi wzajemność, trwa bezinteresowna i hojna. Miłość jest przyjaźnią i komunią.

KKK 1829;
por. 425; 953; 1804.

IV. LITERATURA

- Dessanti P., *Podręcznik dobrego wychowania*, tłum. A. Gryczyńska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2009.
- Franciszek, *Konflikty*, Audiencja generalna, 19.07.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 73-74.
- Homplewicz J., *Etyka pedagogiczna. Podręcznik dla wychowawców*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2000.
- Jan Paweł II, *Adh. Christifideles laici*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 221-294.
- Jan Paweł II, *Enc. Veritatis splendor*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 453-526.
- Jeziorska J., *Szkolne pytania, czyli dylematy nauczania*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2001.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Lindgren A., *Dzieci z Bullerbyn*, tłum. I. Szuch-Wyszomirska, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2016.
- Nouwen H.J.M., *Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój. Modlitwa, sprzeciw, wspólnota*, tłum. K. Stankiewicz, wyd. Salwator, Kraków 2006.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Skorowski H., *Solidarność*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 471-477.
- Starnawski W., *Prawda podstawą wspólnoty. Wychowawcza rola prawdy według Karola Wojtyły*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.
- Vecchi J.E., *Globalizacja. Na rozdrożach wychowania w miłości. Rozmowa z Vittorio Chiari*, tłum. J. Chapska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.

